

Hr Kristen Michal
Peaminister

17.06.2026

Arupärimine riigikohtu otsuse täitmise kohta erihoolekandes

Austatud peaminister

5. septembril 2025 avaldas riigikontroll auditi erihoolekandes ning järeldas, et erihoolekandeteenused ei ole kättesaadavad, kuna järjekorrad on kasvanud kaks korda, teenuskohtade arv väheneb, valdkond on pikaajaliselt alarahastatud ning senine rahastamis- ja korraldusloogika ei võimalda tagada enam teenuste kättesaadavust ega kvaliteeti.

20. aprillil 2026 avalikustas riigikohus otsuse, milles selgitas, et riik ei saa põhiõiguste tagamata jätmist (isiku abita jätmist) õigustada riiklikult rahastatavate erihoooldusteenuse kohtade vähesuse või üldise rahapuudusega. Ehk siis riigieelarve ei piira abivajaja õigusi.

Õigusriigis on kohtuotsused täitmiseks. Sotsiaalminister nentis arupärimisele vastates, et riigikohtu otsus on ainuvõimalik, tema analüüsib ja tahab kindlasti valitsusega arutada seda ka järgmise riigieelarve kontekstis. Arvestades sügavat puudujääki, kuhu valitsussektori eelarve on viidud, siis on iga täiendava rahastamisotsuse jaoks vaja valitsuse arusaamist probleemist ja selle lahendamise prioriteetseks pidamist. Samuti planeeritakse järgmist seitsmeaastast ELi eelarveperioodi, kuhu sotsiaalministeerium on teinud ettepaneku nii taristuinvesteeringute kui ka teenuste arendamise jaoks erihoolekandes.

Lähtudes eelnevast, palume Teil vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

- 1) Kas olete sotsiaalministril palunud teema kabinetti tuua ning millal on valitsus pidanud kabinetiarutelu erihoolekande probleemkohtade ja lahenduse üle?
- 2) Kuidas on õigusriigis võimalik, et riik ise ei täida kohtuotsust?
- 3) Kuidas hindate praegust olukorda, kus äärmusliku abi- ja toetusvajadusega inimesed on neile mõeldud teenuse järjekorras keskmiselt kaks ja pool aastat?

- 4) Olete peaministrina tähtsustanud efektiivsust ja ressursside otstarbekat kasutamist. Kuidas hindate olukorda, kus erihoolekandeteenusele kättesaamatuse tõttu peab inimene viibima haiglaravil või teistel ajutistel ja ebasobivatel teenustel, mis ei vasta inimese tegelikule abivajadusele ning ohtu võib sattuda inimese enda, teiste teenusel viibijate või ka teenuseosutajate elu ja tervise?
- 5) Lähtudes riigikohtu otsusest, et riigieelarvega ei tohi piirata abivajaja õigusi ning erihoolekandele tuleb planeerida piisavalt vahendeid, et abivajaja ei peaks järjekorras olema üle kolme kuu, siis kas vajalikud rahalised vahendid nähakse ette 2027. aasta riigieelarves?
- 6) Erihoolekanne on alarahastatud, teenuse hind ei kata investeeringukulusid. Praegu on järgmise ELi eelarveperioodi planeerimine, kus investeeringuid ja teenuse arendamisega tegelemiseks on sotsiaalministeerium ettepaneku teinud. Kas toetate struktuurivahendite suunamist erihoolekande murekohtade lahendamiseks?

Lugupidamisega

Ruth Siikant Bokant
 Anni Allas
 Lauri Läänemäe
 Tõnu Vassila
 Helmer Kiit
 Madis Kallas
 Andre Haimmägi
 Reili Rand
 Heigo Pihel
 Hary